

Opracowanie:

Jolanta Bedner – konsultant Centrum Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie, poprzednio wicedyrektor Zespołu Szkół Muzycznych w Szczecinie
e-mail: j_bedner@wp.pl ; jbedner@cdidn.edu.pl

Wewnątrzszkolny System Oceniania - WSO jest dokumentem umożliwiającym szkole prowadzenie własnej polityki oświatowej i realizację ważnych dla niej wartości, wynikających z misji i wizji danej placówki. Czy szkoły korzystają z tej możliwości? Praktyka wskazuje, że zmiany wynikające z reformy oświatowej bardzo często zostały zaakceptowane tylko pozornie. Nowe zadania zostały zdominowane starymi przyzwyczajeniami i przywiązaniem do sprawdzonych wcześniej rozwiązań. Analiza wielu wewnątrzszkolnych systemów oceniania pozwala domniemywać, że rozwiązania prawa szkolnego przepisane są z rozporządzenia o ocenianiu, klasyfikacji i promowaniu lub też z opublikowanych np. na stronach internetowych WSO rozmaitych szkół. Warto skorzystać z okazji, jaką daje wprowadzenie nowego rozporządzenia i zmodyfikować zapisy Statutu i Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania, tak by świadcząc o autonomii szkoły, stwarzały uczniom możliwości wszechstronnego rozwoju.

1. Struktura Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania

- Założenia pedagogiczne dokumentu
- Cele oceniania szkolnego
- Formy i sposób oceniania
- Komunikacja z uczniami i rodzicami
- Ocenianie zachowania
- Klasyfikowanie i promowanie
- Zwalnianie z zajęć edukacyjnych
- Tryb odwoływania się i poprawiania ocen
- Postanowienia końcowe wg „Nowych Zasad Oceniania na Wszystkich Poziomach Oceniania” opracowanych przez Małgorzatę Lachtarę zamieszczonych na stronie www.paow-sto.pl

2. Ocenianie wewnątrzszkolne polega na:

- na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej, określonej w odrębnych przepisach i realizowanych w szkole programów nauczania, uwzględniających tę podstawę.
- rozpoznawaniu przez wychowawcę klasy, nauczycieli oraz uczniów danej klasy, stopnia respektowania przez ucznia zasad współżycia społecznego i norm etycznych.

3. Ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych;
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszej pracy;
- dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach

w uczeniu się oraz uzdolnieniach uczniów;

· umożliwianie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

4. Zadania wewnątrzszkolnego oceniania

- formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych wynikających z przyjętych programów nauczania
- ustalanie kryteriów oceniania zachowania
- informowanie rodziców i uczniów o wymaganiach edukacyjnych
- ocenianie bieżące według skali i w formach przyjętych w danej szkole
- śródroczne klasyfikowanie według skali i w formach przyjętych w danej szkole
- przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych, promocyjnych i poprawkowych;
- ustalanie ocen klasyfikacyjnych na koniec roku
- ustalanie warunków i trybu poprawiania ocen klasyfikacyjnych na koniec roku
- ustalanie trybu i warunków odwoływania się od ocen klasyfikacyjnych i zachowania na koniec roku.

5. Zakres wewnętrznych decyzji szkoły zawartych w WSO

1. termin i częstotliwość przeprowadzania klasyfikacji śródrocznej
2. skala i forma oceniania bieżącego, śródrocznego
3. sposób przeliczania ocen bieżących i śródrocznych na oceny końcoworoczne, o ile skale oceniania różnią się
4. czas i sposób dokonywania klasyfikacji końcoworocznej
5. czas i sposób ustalania końcoworocznej oceny zachowania
6. zasady i kryteria oceniania zachowania
7. tryb informowania ucznia i rodziców o wymaganiach edukacyjnych
8. sposób i termin przekazywania uczniowi i rodzicom informacji o zasadach i kryteriach oceniania zachowania
9. sposób i czas informowania ucznia i jego rodziców o planowanych ocenach końcoworocznych
10. sposób udostępniania do wglądu uczniowi i jego rodzicom poprawionych i sprawdzonych prac kontrolnych
11. tryb uzasadniania ocen
12. warunki i sposób oceniania przez komisję egzaminu promocyjnego
13. sposób przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego
14. warunki i tryb zwalniania uczniów z egzaminu promocyjnego
15. wymiar czasu nieobecności ucznia na poszczególnych przedmiotach artystycznych powodujący brak klasyfikacji
16. tryb przystępowania ucznia nieklasyfikowanego z przyczyn usprawiedliwionych do egzaminu klasyfikacyjnego
17. tryb ubiegania się o zgodę na przystąpienie do egzaminu klasyfikacyjnego przez ucznia nieklasyfikowanego z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności
18. warunki wyrażenia zgody przez Radę Pedagogiczną na przystąpienie do egzaminu klasyfikacyjnego przez ucznia nieklasyfikowanego z przyczyn nieusprawiedliwionych
19. sposób klasyfikowania i promowania uczniów poza normalnym trybem
20. sposób i zakres przeprowadzania egzaminu poprawkowego
21. tryb wyrażania przez Radę Pedagogiczną zgody na zdawanie egzaminu poprawkowego z dwóch

przedmiotów

22. sposób zgłaszania zastrzeżeń uczniów i rodziców do oceny klasyfikacyjnej końcoworocznej lub oceny zachowania, ustalonej niezgodnie z przepisami prawa

23. tryb rozpatrywania odwołań ucznia lub rodziców od oceny ustalonej niezgodnie z przepisami prawa

24. tryb poprawiania końcoworocznych ocen klasyfikacyjnych i oceny zachowania

25. warunki i tryb skreślania uczniów z listy uczniów

26. tryb wyrażania zgody Rady Pedagogicznej na powtarzanie klasy

27. sposób dokumentowania oceniania wewnątrzszkolnego,

28. zakres i tryb przeprowadzania egzaminu dyplomowego

29. tryb informowania o regulaminach przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego, maturalnego i dyplomowego

6. Zestawienie wewnętrznych decyzji szkoły w zakresie oceniania, klasyfikowania, promowania i przeprowadzania egzaminów dyplomowych (puste miejsca przeznaczone są na wewnętrzne decyzje szkoły podjęte w oparciu o rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikacji i promowania lub odrębne przepisy)

Co?	Kiedy ?	Kto?	Jak?
przeprowadzanie klasyfikacji śródrocznej	Co najmniej raz w roku zgodnie z terminami zapisanymi w statucie	Rada Pedagogiczna	Skala zawarta w WSO
skala i forma oceniania bieżącego, śródrocznego	Przy modyfikacji WSO		
sposób przeliczania ocen bieżących i śródrocznych na oceny końcoworoczne, o ile skale oceniania różnią się	Przy modyfikacji WSO i PSO (przedmiotowy system oceniania)		
informowanie ucznia i jego rodziców o planowanych ocenach końcoworocznych		nauczyciele	
sposób udostępniania do wglądu uczniowi i jego rodzicom poprawionych i sprawdzonych prac kontrolnych	Na wniosek ucznia lub rodziców	nauczyciele	
warunki i sposób oraz kryteria oceniania zachowania	Przy modyfikacji WSO		
wymagania edukacyjne z poszczególnych przedmiotów	Przed rozpoczęciem etapu edukacyjnego/ roku szkolnego	nauczyciele	Zgodne z przyjętym programem nauczania
informowanie ucznia i rodziców o wymaganiach edukacyjnych	Na początku etapu edukacyjnego/ roku szkolnego	nauczyciele	
przekazywanie uczniowi i rodzicom informacji o warunkach i sposobie oraz	Początek roku szkolnego	wychowawcy	

kryteriach oceniania zachowania			
klasyfikacja końcoworoczna	Koniec zajęć lekcyjnych	Rada Pedagogiczna	Wg skali zawartej w rozporządzeniu
Uzasadnianie ocen	Na prośbę ucznia lub rodziców	Nauczyciel/ wychowawca	
przeprowadzanie egzaminu promocyjnego	Koniec zajęć lekcyjnych	Komisja egzaminacyjna	Według warunków i sposobu zapisanego w statucie, z uwzględnieniem jakości wykonania i wysiłku ucznia
przeprowadzanie egzaminu klasyfikacyjnego		Nauczyciel / komisja egzaminacyjna	
zwalnianie uczniów z egzaminu promocyjnego		Rada Pedagogiczna	
wymiar czasu nieobecności ucznia na poszczególnych przedmiotach artystycznych powodujący brak klasyfikacji		Rada Pedagogiczna	
przystępowanie ucznia nieklasyfikowanego z przyczyn usprawiedliwionych do egzaminu klasyfikacyjnego		Dyrektor szkoły	
ubieganie się o zgodę na przystąpienie do egzaminu klasyfikacyjnego przez ucznia nieklasyfikowanego z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności		Rada Pedagogiczna	
wyrażenie zgody przez Radę Pedagogiczną na przystąpienie do egzaminu klasyfikacyjnego przez ucznia nieklasyfikowanego z przyczyn nieusprawiedliwionych	Posiedzenie klasyfikacyjne Rady Pedagogicznej	Rada Pedagogiczna	
klasyfikowanie i promowanie uczniów poza normalnym trybem	Wg odrębnych przepisów	Nauczyciel/ komisja egzaminacyjna	
przeprowadzanie egzaminu poprawkowego	Zgodnie z ustaleniami dyrektora szkoły	Komisja egzaminacyjna	
wyrażanie przez Radę Pedagogiczną zgody na zdawanie egzaminu poprawkowego z dwóch przedmiotów	Posiedzenie klasyfikacyjne Rady Pedagogicznej	Rada Pedagogiczna	
zgłaszanie i rozpatrywanie zastrzeżeń uczniów i rodziców od oceny klasyfikacyjnej końcoworocznej lub oceny zachowania, ustalonej niezgodnie z przepisami prawa	Do 7 dni po zakończeniu zajęć	Komisja powołana przez dyrektora szkoły	
rozpatrywanie odwołań ucznia lub rodziców od oceny ustalonej niezgodnie z przepisami prawa	Na wniosek ucznia lub rodziców		

poprawianie końcoworocznych ocen klasyfikacyjnych i oceny zachowania	Po ustaleniu klasyfikacyjnych ocen końcoworocznych	Nauczyciel/ wychowawca	
skreślanie uczniów z listy uczniów		Rada pedagogiczna	
wyrażanie zgody Rady Pedagogicznej na powtarzanie klasy		Rada pedagogiczna	
dokumentowanie oceniania wewnątrzszkolnego			
przeprowadzanie egzaminu dyplomowego	Zgodnie z harmonogramem	Komisja egzaminacyjna	
informowanie o regulaminach przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego, maturalnego i dyplomowego			

W oparciu o schemat zawarty w materiałach Kuratorium Oświaty, Lublin

7. Przedmiotowy System Oceniania - PSO

Przedmiotowy system oceniania jest dokumentem, który nie jest wymagany przepisami prawa oświatowego. Jednakże jego znaczenia dla prawidłowej realizacji procesu edukacyjnego nie sposób przecenić. Zawiera on informacje o wymaganiach i kryteriach stosowanych w trakcie oceniania przedmiotowego. Powinien być podporządkowany WSO i spójny z podstawą programową w zakresie nauczania danego przedmiotu oraz przyjętym do realizacji programem nauczania.

Struktura dokumentu – PSO

- Cele oceniania przedmiotowego
- Wymagania edukacyjne na odpowiednie stopnie dla danego przedmiotu nauczania
- Elementy wiedzy przedmiotowej, wchodzące w zakres treści nauczania, podlegające ocenie
- Szczegółowe kryteria oceniania umiejętności przedmiotowych – warunki musi spełnić uczeń aby uzyskać ocenę z danego przedmiotu
- Formy aktywności uczniowskiej i sposób ich oceniania np. koncerty, udział w projektach, wypowiedzi ustne, prace pisemne i sposób ich oceny
- Sposób przeliczania ocen bieżących na oceny klasyfikacyjne
- Informacje o zakresie informacji dotyczących osiągnięć i niepowodzeń edukacyjnych ucznia oraz o sposobie ich przekazywania uczniowi i rodzicom

wg Bolesława Niemierki „Między oceną szkolną a dydaktyką”

Opracowała: Jolanta Bedner